

בנין יעקב

פרשת שופטים

אמרים יקרים מפנינים נפלאים
לעודד הלבבות בימים המאירים
להבהיק עיניים ביהלום וספירים

תוכן הענינים

פרשת שופטים

גודל מעלת התמימות.....ג

אב תשפ"א

© כל הזכויות שמורות

להערות אפשר לפנות לטל-פקס : 02-999-8201

או למייל : GMAIL.COM@3122131

ניתן להשיג הקונטרס

בירושלים : 053-31-53-661 050-41-75-336

בבית שמש : 052-76-30-720

כמו כן ניתן להשיג את סדרת הקונטרסים

בנין יעקב על המועדים

אלול - תשרי • חנוכה • שבב"ם • פורים - ד' פרשיות

חודש ניסן - חג הפסח - ספירת העומר • שבועות • בין המצרים

וכן בנין יעקב על התורה: בראשית • שמות

פרשת שופטים

גודל מעלת התמימות

התהלך עמו בתמימות

בפרשתנו (דברים יח יג) "תמים תהיה עם ה' אלהיך" הנה ידוע ומפורסם ושגור בפי כל, לשונו הזהב של רש"י הקדוש - התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו. וכן פירש הרשב"ם (פסחים קיג): בהאי לישנא: "תמים תהיה" - להיות בוטח בו בכל קורות ונולדות הבאות לך.

תמים - שתהיה שלם ביראתך בלי שום חסרון

והיא מצות עשה מדאורייתא, כמבואר בדברי הרמב"ן (בהשגותיו על ספר המצות מנין מצות עשה, וכן מביא בפרשתנו) וכה דבריו: מצוה שמינית, שנצטוינו להיות לבנו תמים עמו יתברך, והוא שנאמר "תמים תהיה עם ה' אלהיך", וענין הצוואה הזאת שנייחד לבבנו אליו לבדו יתברך, ושנאמין שהוא לבדו עושה כל, והוא היודע אמתת כל עתיד, וכו'.

וזהו תרגומו של אונקלוס, 'שלים תהא בדחלתא דה' אלהך', שלא תהיה חסר ביראתו, כי 'תמים' הוא השלם בדבר, כמו שה תמים (שמות יב ה) שאין בו מום ושום חסרון, וכן אמר הכתוב (תהלים קיט עט) "יהי לבי תמים בחוקיך".

תמים תהיה עם ה' אלוקיך בכל המצבים

ובספה"ק [ראה אלשיך הק' בפרשתו, יגל יעקב - כף החיים ועוד] ביארו, דהא דהזכיר הכתוב שם 'הויה ואלקיך', על פי הידוע דשם הויה מורה על רחמים, ושם אלקים מורה על דין, ובא הכתוב לרמוז "תמים תהיה עם ה' אלהיך", שצריך האדם להלוך בתמימות בדרכי ה', בין אם הוא מתנהג עמו במדת החסד, דהיינו שהקדוש ברוך הוא משפיע לו רוב טובה, ובין אם הוא מתנהג עמו במדת הדין, שח"ו עוברים עליו צרות ויסורי רחמנא ליצלק, בכל זאת יקבל הכל באמונה ובתמימות ואל ירהר אחר מידותיו יתברך*.

הבוטח בהשי"ת בתמימות זוכה שימלא בקשתו בשלימות ובתמימות

וכבר אמרו חכמינו ז"ל (גדרים לב). "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" כל המתמים עצמו, ובוטח באמת ובתמים רק בהשי"ת, זוכה מידה כנגד מדה שאף השי"ת מתמים עמו ומתנהג עמו בתמימות, וממלא צרכיו בשלמות, כמאמר הכתוב (תהלים יח כו) "עם גבר תמים תתמם".

ויתירה מכך מבואר ברש"י שהכונה היא: שכל המתמים עצמו, הרי הוא כביכול עם הקב"ה, וכתב המהר"ל (בהקדמת תפארת ישראל) דהיינו טעמא שצורת יעקב אבינו חקוקה בכסא הכבוד (ראה חולין צא). דכיון דיעקב אבינו דבק במידת התמימות כמאמר הכתוב (בראשית כה כו) "ויעקב איש תם", לכן זכה להיות עם

א. וזה לשון האלשיך הק': פן תאמר בלבבך אם אהיה צדיק וטוב לי אשקטה ואביטה במכון קדשו יתברך, אך אם אראה כי צר לי בהיותי צדיק, ואם אשאל מאתו יתברך על מה זה אני צדיק ורע לי ולא יענני, אז אל ישת עלי חטאת כי אבקש לי דרך כישוף וכיוצא מהדרכים הרעים ההם אולי אוכל הועיל. לזה אמר 'תמים תהיה' מתנהג בתמימות בין בהיותו יתברך מתנהג עמו ברחמים בין בהתנהגו עמו בדין, שלא תהרהר אחר מידותיו יתברך חלילה, וזהו תמים תהיה עם ה' אלהיך שהם מדת רחמים ומדת הדין.

ה' אלוקיך' וצורתו חקוקה לפניו יתברך, וזהו שאמר הכתוב "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" כלומר שהתמים הוא עם ה' אלוקיך.

רק הבוחן כליות ולב יודע אם אכן מתנהג בתמימות באמת

והנה בשום מצוה או מדה טובה הנאמרת בתורה, לא מצינו הגדרה כמין זו שצריך לקיימה 'עם ה' אלוקיך', פרט במידת התמימות שנאמר בה "תמים תהיה עם ה' אלוקיך", וכן במדת הצניעות אמר הנביא (מיכה ו ח) "והצנע לכת עם אלוקיך", ומבאר הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זיע"א, כי בשתי המידות האלו קל מאוד לרמות את האנשים, כגון אדם שהוא מלא בערמה ובתחבולות יכול להעמיד פנים של איש מסכן ותמים, וכן האדם שהוא מלא בשחץ וגאווה, מסוגל להעמיד פנים שיחשבו שהוא ענו ושפל והצנע לכת.

ועל כן דייקא בשתי מידות אלו הדגיש הכתוב ואמר "עם ה' אלוקיך" שרק הבורא יתברך שמו הבוחן לבבות וכליות, הוא יודע אל נכון את פנימיות האדם, אם אכן שלום הוא במידות אלו, או שח"ו מרמה את הבריות.

עבודת התמימות - דיוקא אם נובעת מטוהר לב

ואכן עבודה גדולה וקשה היא, שיזכה האדם לקנות את מידת התמימות, כי מידה זו צריכה שתבוא דייקא מעומק הלב, ואין שייך לקיימה מן השפה ולחזין, כי אז אין שמה 'תמימות' אלא ערמימות, ורק תמימות המגיעה מטוהר פנימיות הלב, היא הרצויה ומקובלת לפני המקום יתברך שמו.

וידוע ומפורסם מפי ספרים וסופרים, עובדות רבות וסיפורים, על גודל מעלת התמימות, עד שאפילו פשוטי עם ועמי הארץ, זכו על ידה להשגות גבוהות ונשגבות, וכל זאת מפני שהיתה כוונתם לשם שמים מפנימיות טוהר לבם ללא שום פניות. וכעין הסיפור הידוע המובא בספר משנת חכמים להמהר"ם חגיז זיע"א, מעשה שאירע בזמנו של האר"י הקדוש זיע"א, שפעם אחת דרש רב אחד בבית

מדרשו, ובדרשתו הרחיב על גודל הנחת רוח שהיה להשי"ת כאשר הביאו לפניו שנים עשר לחם הפנים בזמן שבית המקדש היה קיים, ובעת הדרשה נכח שם איזה איש תמים ופשוט שהתלהב מאוד בשומעו על חשיבותו של הלחם שהיה בבית המקדש, וברוב תמימותו החליט לאפות שתיים עשרה חלות נאות ומשובחות בכל ערב שבת, ולהניחן בבית הכנסת בארון הקודש.

ואכן בערב שבת הבא הביא האיש את החלות לבית הכנסת, ובשמחה עצומה הניח אותן בארון הקודש, ונשא תפילה תמימה להשי"ת שיקבל את מנחתו לרצון.

אחרי שהלך האיש לביתו, בא שמש בית הכנסת וראה את החלות מונחות ואין איש בא לקחתן, לכן החליט ליטלן לביתו. וכשבא האיש התמים לתפילת קבלת שבת, וראה שאין החלות מונחות במקום שהניחן, שמח שמחה גדולה עד מאוד, בחושבו כי ה' בוודאי קיבל את מנחתו והיא עלתה למרום, ומשום כך החליט בדעתו להמשיך במעשהו, וגם בשבוע לאחר מכן הביא י"ב חלות לבית הכנסת, וגם בפעם הזו נטלן השמש, וכך חזר ונשנה המעשה במשך מספר שבועות.

והנה באחד מימי שישי נכח רב העיר בבית הכנסת, בעת שהאיש הביא את חלותיו, והביט הרב בפליאה על מעשהו, ושאלו בתמיהה 'מה פשר חלות אלו שאתה משאיר כאן'. ענה האיש בתמימותו 'אני מביא את החלות מדי שבוע כתחליף ללחם הפנים שהיה בבית המקדש והן עולות לשמים בעצמן'. כעם הרב על בורותו של האיש ואמר לו שלא יתכן כדבר הזה, והזהיר אותו שלא יעשה יותר כדבר הזה כי יש בו משום חילול הקודש, והאיש הלך לביתו בפחי נפש.

האר"י הקדוש אשר ברוח קדשו חזה כל מה שאירע, קרא אליו את רב העיר וגילה לו כי גזירה נגזרה עליו מן השמים, משום שמנע מן האיש הפשוט מלהמשיך במעשהו, ואמר לו: 'צו לביתך כי בן מוות אתה' כי מיום חורבן בית המקדש לא הייתה נחת רוח לפני הקב"ה כמו הנחת רוח שגרמו לו החלות האלו אשר ניתנו בתמימות ובפשטות.

ומסיק שם בספר משנת חכמים, מכאן תראה עד כמה גדולה ויתירה מעלת התמימות, שעל אף שכל ענין הקרבת לחם הפנים היה טעות בידו, בכל זאת נגרם מכך נחת רוח גדול להשי"ת, עד כדי כך שנענש בעונש חמור רח"ל, מי שגרם לביטל נחת רוח זה.

מעלת התמים יתירה על מעלת הגדול

שאלו פעם את הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א, מה יותר חשוב לפני המקום, אדם 'גדול' או אדם 'תמים', השיב הרה"ק בדרך צחות ואמר: שבוודאי 'תמים' חשוב יותר, כי הרי נפסק להלכה בדיני קדימה בכרכות, שאם יש לפני האדם שני מיני מאכל, אחד גדול ואחד שלם ותמים, מברך על השלם, הרי לנו שמעלת התמימות חשובה על מעלת הגדול.

צריך חכמה גדולה להיות תמים עם ה'

עוד מסופר, שפעם אחת הוכיח הרה"ק מלובלין זיע"א, את תלמידו הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זיע"א - שכידוע היה מוחזק אצל העולם לחכם גדול, דאינו כתוב בתורה חכם תהיה עם ה' אלוקיך, אלא "תמים תהיה עם ה' אלוקיך". והשיבו הרה"ק מראפשיץ: שבכדי להיות תמים עם ה', צריך לכך חכמה גדולה, והבן כי עמוק הוא.

מתנאי התשובה - ההתבודדות והתמימות עם השי"ת

והנה בעמדינו בחודש התשובה חודש אלול, הזמן גרמא להתחזק ולהוסיף פעלים בעבודת התמימות וההתבודדות עם קונו, כי היא כלל גדול בעסק התשובה ותיקון המעשים, וכמו שכתב בזה הרה"ק בעל שומר אמונים זיע"א בספרו מהרת הקודש (מאמר תשובות סגוליות פי"ג): שענין ההתבודדות וההתבוננות במעשיו, הוא בכלל מצות "תמים תהיה עם ה' אלוקיך". והוא על פי המבואר בספה"ק חובת הלבבות (שער הפרישות פ"ג) שמובחר ההתבודדות היא שיתבודד עצמו בביתו עם ה' ויפריש מחשבתו לה'. ועל ידי זה יוכל כל בר דעת לקנות שלימות גדול לנפשו

אשר בלתי אפשר בלי זה, כי גם כל הצדיקים וחסידים אמיתיים וקדושי ארץ היה להם זמנים מיוחדים להתבודד עצמם עם קונם.

וזהו הכונה במאמר הכתוב "תמים תהיה עם ה' אלקיך", כלומר 'תמים תהיה' שיהא עבודתך תמים בשלימות, וזה יהא רק על ידי שתיחד זמן להיות 'עם ה' אלקיך' לבד.

ועל זה אמר הרה"ק בעל נועם אלימלך (פרשת בא) אין לך אדם שאין לו שעה (אבות פ"ד מ"ג), דהיינו מי שאין לו שעה שיתבודד עצמו עם ה' ויחשוב על תכליתו אין זה נחשב כגדר אדם, כי לעבודת ה' באמת בלי פניות ושקר וישות ונסותא דרוחא ולשוב אל ה', לא אפשר רק באם יתבודד עצמו עם ה' בדיבורים ובהשתוקקות ובתשובה, אשר זה לא אפשר ברכים רק ביחיד בביתו, או לפעמים שני חברים ביחד, כל אחד לפי ענינו וסביביו.

והשי"ת יהא בעזרינו שנוכה לידבק במידת התמימות באמת ובתמים, להאמין באמונה שלימה שהכל מאתו יתברך שמו, ולא לחקור אחר העתידות, אלא לקבל הכל בתמימות, אמן.

ב. עוד מצינו שענין מצות 'תמים תהיה' יש לה שייכות עם מצות התשובה, כמו שרמז בזה בספר בוצינא קדישא (אות פו). שפעם אחת בימי התשובה, בעת שישב הרה"ק רבי זושא מהאניפאלי זיע"א על כסאו, וכל העם עומדים עליו מן הבוקר עד הערב, נשא הרה"ק את עיניו ולבו לשמים, וישב בהתדבקות המוחין לקוב"ה, מופשט מכל מחשבות גשמיות כדרכו בקודש, והנה אחד מתלמידיו נתעורר בו הרהור תשובה, והיה מהרהר בתשובה, וזלגו עיניו דמעות, וכאשר ראו אחרים והבינו זאת, התלהבו גם כן מאוד, כדרך הגחלת שאחד מתלהב מחבירו, ונתהווה בין כולם התעוררות והתלהבות גדול, ועמדו בפחי נפש.

וכאשר ראה זאת הרב הצדיק רבי זושא זיע"א, נשא עיניו למקום, ואמר לפניו רבונו של עולם: הנה בודאי העת והעונה לעשות תשובה, אלא שאתה יודע האמת, שאין לי כח לעשות תשובה, אלא מה יכול זוסיא לעשות, יעלה לך האותיות של "תשובה" היינו הראשי תיבות של תשובה, הת' רומז תמים תהיה עם ד' אלקיך, הש' רומז שויתי ד' לנגדי תמיד, הו' רומז ואהבת לרעך כמוך, הב' רומז בכל דרכיך דעהו, הה' רומז הצנע לכת עם ד' אלקיך, זאת יעבוד לך זוסיא! זי"ע.